

СЛУЖ

НА ФЕДЕРАТИВНА

„СЛУЖБЕН ЛИСТ НА ФНРЈ“ излегува по потреба, во српско, хрватско, словенечко и македонско издание. — Огласи по тарифата. — Текушта сметка при Народната банка на ФНРЈ за претплата бр. 1032-Т-220, за одделни издања 1032-Т-222 и за огласи 1032-Т-221.

Среда, 20 јануари 1954

БЕЛГРАД

БРОЈ 2

ГОД. X

Цена на овој број е 20.- дина. — Претплата за 1954 година изнесува 1000.- дина., а за странство 1500.- динари. — Редакција: Улица Кралевиќа Милка бр. 9 — Телефони: Редакција 28-838, Администрација 26-273, Продавно одделение 22-619, Тел. централа 28-010.

15.

Врз основа на чл. 11 од Законот за спроведување на Уставниот закон, Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА ВРЕМЕНО ОПРЕДЕЛУВАЊЕ ДАНОКОТ НА ДОХОД ОД СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО ЗА ПРВОТО ТРИМЕСЕЧЈЕ 1954 ГОДИНА

1. Даночните обврзници на кои облогот на данокот на доход од селското стопанство за 1954 година не им е извршен спрема одредбите од Уредбата за данокот на доход („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 53/53) должни се за првото тримесечје 1954 година да плаќаат аконтации на данокот спрема последниот облог на данокот. Штом ќе се изврши облогот на данокот на доход од селското стопанство за 1954 година, даночните обврзници ќе го плаќаат данокот на доход спрема тој облог.

2. Аконтациите на данокот на доход од селското стопанство за првото тримесечје 1954 година ќе се определи спрема процентот што ќе го определи републичкиот извршен совет во смисла на одредбите на чл. 110 од Уредбата за данокот на доход.

3. Финансискиот орган на народниот одбор на околицата (градоот, градската општина со одделни права) должен е износите на аконтациите да им ги определи на поодделни даночни обврзници во срок од 15 дена од денот на донесувањето на одлуката за процентите по кои ќе се определуваат аконтациите.

4. Републичкиот извршен совет ќе определи кој дел од наплатената аконтација на данокот на доход од селското стопанство ќе се книжи како основен, а кој дел како дополнителен данок на доход.

5. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

Р. п. бр. 12
19 јануари 1954 година
Белград

Сојузен извршен совет

Секретар,
Велько Зековиќ, с. р.

Потпретседател,
Едвард Кардељ, с. р.

16.

Врз основа на чл. 18 од Уставниот закон Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА СРЕДСТВАТА ШТО МОЖАТ ДА СЕ КОРИСТАТ ЗА НАБАВУВАЊЕ ОД СТРАНСТВО ОПРЕМА ЗА ЗАМЕНА И МАТЕРИЈАЛ ЗА ИНВЕСТИЦИОНО ОДРЖУВАЊЕ, КАКО И ЗА ПЛАЌАЊЕ НА СТРАНСКИТЕ УСЛУГИ ВО ВРСКА СО ТИЕ НАБАВКИ

1. Стопанските организации можат од средствата што ги уплатиле во своите амортизациони фондови, а установите со самостојно финансирање од средствата што ги уплатиле во своите фондови за замена и дополнување да ги употребат до 10% за набавување од странство опрема за замена и мате-

ријал за инвестиционо одржување, како и за плаќање на странските услуги во врска со тие набавки.

2. Освен средствата цитирани во претходната точка, не можат за набавка од странство каква и да е опрема и инвестиционен материјал или за плаќање на странските услуги во врска со тие набавки да се користат никакви други средства, освен средствата за набавки што се вршат од Централниот девизен фонд и средствата што државните органи, установите и општествените организации во смисла на Одлуката за купување девизни средства за стоковни плаќања на државните органи, установите и општествените организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 52/53) можат да ги користат за стоковни плаќања во странство.

3. Одредбите од претходните точки се однесуваат и до набавките на странска опрема и инвестиционен материјал што се вршат кај трговските претпријатија.

Трговските претпријатија можат странската опрема и инвестициониот материјал — без обзир дали истите треба да се увезат или се веќе увезени и се наоѓаат на нивно складиште — да им ги продаваат само на оние купувачи што ќе докажат дека располагаат со средствата цитирани во точ. 1 односно точ. 2 од оваа одлука.

4. Постапување спротивно на одредбите од оваа одлука претставува дејствие предвидено со членот 37 точ. 4 од Уредбата за надворешно-трговското пословање („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 54/53) и ќе се казни со паричната казна предвидена во тој член.

5. Со влегувањето во сила на оваа одлука престанува да важи Наредбата за временна забрана на стопанските организации средствата од определените фондови да ги користат за плаќање на странството стоки и услуги („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 57/52) продолжена со Одлуката за продолжување на нејзината важност („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 52/53).

6. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

Р. п. бр. 11
19 јануари 1954 година
Белград

Сојузен извршен совет

Секретар,
Велько Зековиќ, с. р.

Потпретседател,
Едвард Кардељ, с. р.

17.

Врз основа на Одлуката на Сојузната народна скупштина за времени стопански мерки до донесувањето на општествените планови за 1954 година, Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА ИСПЛАТИТЕ НА АКОНТАЦИИТЕ НА ПЛАТИТЕ ВО СТОПАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ ЗА 1954 ГОДИНА

1) Стопанските организации можат пошчувајќи од 1 јануари 1954 година да го подигаат на име аконтации за платниот фонд износот што сметат дека

е остварен во периодот до кој се однесува аконтацијата.

2) Износот на подинатите аконтации по претходната точка не може да биде поголем од просечно остварениот платен фонд исплатен на работниците и службениците на стопанската организација во 1953 година по еден работен час — за работниците, односно по еден месец — за службениците.

3) Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“, а ќе се применува од 1 јануари 1954 година до донесувањето на времените плански инструменти од страна на надлежните органи за формирање на платниот фонд.

Р. п. бр. 10
18 јануари 1954 година
Белград

Сојузен извршен совет

Секретар, Потпретседател,
Вељко Зековиќ, с. р. Едвард Кардељ, с. р.

18.

Врз основа на точ. 3 и 6 од Одлуката за времено определување делокругот на одборите и комисиите на Сојузниот извршен совет и за организација на неговата администрација („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 21/53), Одборот за стопанство на Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА НАЧИНОТ НА ОДОБРУВАЊЕ ИЗВЕДБАТА НА ГРАДЕЖНИ РАБОТИ, ИСПОРАКА И МОНТАЖА НА ИНВЕСТИЦИОНИ ДОБРА ВО СТРАНСТВО И НИВНОТО КРЕДИТИРАЊЕ

1. Изведбата на градежните работи и испорака и монтажа на инвестициони добра во странство можат да се вршат само по претходно одобрение од Сојузната управа за инвестициона изградба. Стопанските организации што имаат намера да учествуваат во овие работи должни се да подадаат молба за давање ова одобрение до Сојузната управа за инвестициона изградба.

Кон молбата стопанските организации ќе испратат до Сојузната управа за инвестициона изградба документирана економска анализа на работите односно испораките, финансиските услови на работата и потребна техничка документација.

2. Кредитите и банковните гаранции во странска валута, како и кредитите во домашна валута што се потребни за изведба на работите или за набавка на материјали во земјата или во странство, ќе ги одобрува Народната банка на ФНРЈ врз основа на оценката за рентабилноста на работата и можноста за враќање на заемот. Народната банка на ФНРЈ ќе ги разгледа само барањата за одобрување кредит и давање гаранција за кои е дадено претходно одобрение од Сојузната управа за инвестициона изградба.

3. Технички упатства за спроведување на ова решение ќе издаде Сојузната управа за инвестициона изградба.

4. Со ова решение се става во сила Решението за начинот на одобрување изводењето градежни работи и испорака и монтажа на инвестициони добра во странство и нивното кредитирање („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 41/53).

5. Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

Бр 15661
20 јануари 1954 година
Белград

Го застапува
Претседателот на Одборот за
стопанство на Сојузниот извршен
совет,

Мијалко Тодоровиќ, с. р.

19.

Врз основа на чл. 19 од Уредбата за финансиската инспекција („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 43/53) пропишувам

ПРАВИЛНИК ЗА СТРУЧНАТА СПРЕМА НА ФИНАНСИСКИТЕ ИНСПЕКТОРИ

Член 1

Финансиските инспектори мораат да ја имаат стручната спрема пропишана со овој правилник.

Член 2

За финансиски инспектор потребен е завршен економски или правен факултет односно со нив рамна школа, најмалку 4 години пракса на финансиски работи и положен пропишан стручен испит или завршена средна односно нејзи рамна стручна школа, најмалку 5 години пракса на финансиски работи и положен пропишан стручен испит.

Член 3

По исклучок од одредбата од чл. 2 од овој правилник за финансиски инспектор може да биде назначено и лице што нема завршена средна односно нејзи рамна стручна школа, ако има најмалку 10 години пракса на финансиски работи и ако се истакнало особено на овие работи.

Лицата од претходниот став што ќе бидат назначени за финансиски инспектор должни се во срок од една година од денот на назначувањето да го положат стручниот испит по програмата што ќе се определи со посебни прописи. Лице што во овој срок не ќе го положи стручниот испит не може повеќе да ја врши должноста на финансиски инспектор.

Лицата што имаат најмалку 15 години служба на финансиските работи можат да бидат ослободени од полагањето на стручниот испит од претходниот став.

Член 4

Како време на потребна пракса на финансиски работи во смисла на овој правилник се смета времето проведено на финансиски работи кај државните органи или установи, во банките или на работи во сметководството на стопански или задружни организации.

Член 5

Овој правилник влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

Бр. 158
9 јануари 1954 година
Белград

Државен секретар
за работи на народното стопанство,
Хасан Бркиќ, с. р.

20.

Врз основа на чл. 10 од Уредбата за девизната инспекција („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 53/53), а по предлог од Управата за надворешна трговија, пропишувам

ПРАВИЛНИК ЗА СТРУЧНАТА СПРЕМА НА ДЕВИЗНИТЕ ИНСПЕКТОРИ

Член 1

Девизните инспектори мораат да ја имаат стручната спрема пропишана со овој правилник.

Член 2

За девизен инспектор потребен е завршен економски или правен факултет односно со нив рамна школа, знаење најмалку еден странски јазик, пракса од најмалку три години на надворешно-трговски, банкарско-девизни или контролни работи (ревизија

и сл.) и положен стручен испит или завршена средна економска школа (трговска академија) односно нејзи рамна стручна школа, знаење најмалку еден странски јазик, пракса од најмалку 4 години на надворешно-трговски, банкарско-девизни или контролни работи (ревизија и сл.) и положен стручен испит.

Член 3

По исклучок од одредбата на чл. 2 од овој правилник за девизен инспектор може да биде назначено и лице со непотполна средна школа, ако има пракса од најмалку 5 години на надворешно-трговски, банкарско-девизни или контролни работи а на овие работи особено се истакнало во работата и ако знае најмалку еден странски јазик.

Лицата од претходниот став што ќе бидат назначени за девизен инспектор не се во срок од една година од денот на назначувањето да го положат стручниот испит по програмата што ќе се определи со посебни прописи. Лицето што во овој срок не ќе го положи стручниот испит не може повеќе да ја врши должноста на девизен инспектор.

Лицата што имаат најмалку 15 години служба на надворешно-трговски, банкарско-девизни или контролни работи можат да бидат ослободени од полагањето на стручниот испит од претходниот став.

Член 4

Како време на потребна пракса на надворешно-трговски, банкарско-девизни или контролни работи во смисла на овој правилник, се смета времето проведено на овие работи кај државните органи и установи, во банките и на работите во надворешно-трговските претпријатија.

Член 5

Овој правилник влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

Бр. 468
16 јануари 1954 година
Белград

Државен секретар
за работи на народното стопанство,
Хасан Бркиќ, с. р.

21.

Врз основа на чл. 22 од Уредбата за инспекцијата на пазариштето („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 43/53), противувам

П Р А В И Л Н И К ЗА СТРУЧНАТА СПРЕМА НА ИНСПЕКТОРИТЕ ЗА ПАЗАРИШТЕТО

Член 1

Инспекторите на Сојузната инспекција за пазариштето, на републичките инспекции за пазариштето, на инспекцијата за пазариштето на автономните единици и на околиските (градските) инспекции за пазариштето мораат да ја имаат стручната спрема пропишана со овој правилник.

Член 2

За инспектор на Сојузната инспекција за пазариштето, на републичка инспекција за пазариштето и на инспекција за пазариштето на автономната единица потребна е виша стручна спрема (економски или правен факултет или со нив рамна школа), најмалку две години пракса на работи на стопанството и положен стручен испит.

По исклучок од одредбата од претходниот став за инспектор на Сојузната инспекција за пазариштето, на републичка инспекција за пазариштето и на инспекција за пазариштето на автономната единица може да биде назначено и лице што има средна стручна спрема (завршена средна односно нејзи рамна стручна школа, во прв ред средна еко-

номска школа), најмалку 4 години пракса на работи на стопанството и положен стручен испит.

Член 3

За инспектор на околиска (градска) инспекција за пазариштето потребна е најмалку средна стручна спрема (завршена средна или нејзи рамна стручна школа, во прв ред средна економска школа), најмалку 2 години пракса на работи на стопанството и положен стручен испит.

Член 4

Инспекторите што на денот на влегувањето во сила на овој правилник се затечени во службата на околиска (градска) инспекција за пазариштето а ја немаат стручната спрема пропишана со овој правилник можат и натаму да ги вршат работите на околиската (градската) инспекција за пазариштето, ако имаат нижа стручна спрема (завршена нижа средна или нејзи рамна стручна школа), најмалку 3 години пракса на работи на стопанството и положен стручен испит.

Ако лицата од претходниот став немаат ни нижа стручна спрема можат и натаму да ги вршат работите на околиска (градска) инспекција за пазариштето, ако имаат најмалку 4 години пракса на работи на стопанството, положен стручен испит и ако се истакнале особено на работи на инспекцијата на пазариштето.

Член 5

Како време на потребна пракса на работите во стопанството во смисла на овој правилник се смета времето проведено на работи во врска со прометот на стоки и вршењето услуги во стопанските организации, надлештва или установи, како и времето проведено на правните работи во јавното обвинителство или судовите, во јавното правобранителство или во ресорот на внатрешните работи.

Член 6

Одредбите од овој правилник што се однесуваат до стручната спрема на инспекторите на околиска (градска) инспекција за пазариштето, важат и во сето и за инспекторите за пазариштето на градските општини со одделни права.

Член 7

Со влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за стручната спрема на персоналот на трговската инспекција („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 10/52).

Член 8

Овој правилник влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

Бр. 159
9 јануари 1954 година
Белград

Државен секретар
за работи на народното стопанство,
Хасан Бркиќ, с. р.

22.

Врз основа на чл. 18 од Уредбата за надворешно-трговското пословање („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 54/53), издавам

Н А Р Е Д Б А ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НАДВОРЕШНО-ТРГОВСКИ СТРУКИ

1) За вршење надворешно-трговски работи се определуваат надворешно-трговски струки по следните производи односно групи производи:

- добиток, сточни производи и преработки,
- птици, јајца и перје,

- жита и производи од жита,
- зарзават, овошје и преработки,
- риби и преработки од риби,
- индустриски прехранбени и колонијални производи,
- храна за добиток,
- индустриски растенија,
- лековити растенија,
- тутун и преработки од тутун,
- семенски стоки,
- алкохолни и безалкохолни пијалоци,
- дрво и производи од дрво,
- хартија и канцелариски материјал,
- текстил и суровини
- кожа, крзно и производи од кожа,
- хемикалии,
- каучук, гума, пластични материји и производи од нив,
- стакло, порцелан и керамика,
- нафта, нафтини деривати и петролни хемикалии,
- медицински и фармацевтски производи и инструменти и ортопедски прибор,
- оружје, муниција, експлозивни и пиротехнички материјали,
- експлозивни за рударство,
- руди, метали, легури и неметали,
- сурово железо, челик лзан, валјани, влечени, когани и пресувани производи од метал и челик,
- индустриски машини, постројки и метални конструкции, резервни делови,
- електрични машини, постројки, конструкции, делови и електрични материјали,
- бродоградилници постројки, конструкции и делови,
- моторни возила, мотори, делови, прибор и гуми,
- алати, инструменти и други производи од метали,
- индустриски утензилии,
- селско-стопански машини, алат и резервни делови,
- инструменти научни и контролни,
- фотографски, кинематографски и оптички стоки,
- музички инструменти,
- производи од домашна радност и уметнички занаети,
- галантериски артикли,
- спортски реквизити,
- книги и печатени работи,
- отпадоци.

2) Оваа наредба влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

Бр. 469

16 јануари 1954 година

Белград

Државен секретар
за работи на народното стопанство,
Хасан Бркиќ, с. р.

23.

Врз основа на чл. 160 од Уредбата за данокот на доход („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 56/53), издавам

НАРЕДБА

ЗА ЗАДОЛЖИТЕЛНО ВОДЕЊЕ РАБОТНИ КНИГИ НА ДАНОЧНИТЕ ОБВРЗНИЦИ НА ДАНОКОТ НА ДОХОД ОД САМОСТОЈНИ ЗАНИМАЊА И ИМОТ

1) Даночните обврзници на данокот на доход од самостојни занимања и имот чиишто чист приход од стопанската дејност (од тековинска дејност) во минатата година износел најмалку 400.000 динари или чиишто промет во минатата работна година

износел најмалку 4.000.000 динари должни се за тие приходи и за прометот да водат работни книги почнувајќи од 1 јануари на онаа година која и' следи на годината во која е остварен чистиот приход односно прометот што повлекува обврска за водење работни книги, односно денот од кога им е соопштена одлуката од надлежниот финансиски орган односно од даночната комисија за утврдениот приход односно прометот што повлекува обврска за водење работни книги.

2) Даночните обврзници што се должни спрема претходната точка да водат работни книги должни се да ги водат следните работни книги:

- а) благајничка книга;
- б) книга за набавки;
- в) книга на поверителите и должниците; и
- г) инвентарска книга.

3) Лицата што вршат самостојни професионални дејности (адвокати, лекари, забарни и др.) должни се да водат работни книги без обзир на висината на чистиот приход односно извршениот промет. Овие даночни обврзници ќе водат книги на приходите и расходите во која се должни да ги внесат сите приходи и расходи што потекнуваат од професионалната дејност, при што треба да се земаат во обзир и сите остварени а неоплатени приходи (побарувања) како и неисплатените обврски (долгувања).

4) Работните книги се водат по начелата на едноставното (просто) книговодство во согласна на одредбите на чл. 6 и 12 од Уредбата за книговодството на стопанските организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 53/53) и Упатството за примена на континентните планови на стопанските организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 1/54).

5) Работните книги од точ. 3 на оваа наредба мораат да бидат заверени од финансискиот орган на народниот одбор на околицата (градот) односно градската општина со одделни права на чие подрачје се врши пословањето.

6) Оваа наредба влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“, а ќе се применува од 1 јануари 1954 година

Бр. 500

18 јануари 1954 година

Белград

Државен секретар
за работи на народното стопанство,
Хасан Бркиќ, с. р.

24.

Врз основа на чл. 1 од Уредбата за јодирање на солта за прехрана на луѓето и домашните животни („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 43/53) издавам

НАРЕДБА

ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ СРОКОТ ЗА ЈОДИРАЊЕ НА СОЛТА

1) Од 1 јули 1954 година ќе се произведува во земјава и ќе се увезува од странство само јодирана сол за прехрана на луѓето и домашните животни.

По срокот од претходниот став соланите односно увозните претпријатија не смеат за прехрана на луѓето и домашните животни да пуштаат во промет нејодирана сол.

2) Оваа наредба влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

Бр. 15083

29 декември 1953 година

Белград

Државен секретар
за работи на народното стопанство,
Хасан Бркиќ, с. р.

25.

Врз основа на чл. 45 од Уредбата за данокот на промет („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 55/53) пропишувам

У П А Т С Т В О

ЗА ИЗВРШУВАЊЕ НА УРЕДБАТА ЗА ДАНОКОТ НА ПРОМЕТ

Со членот 1

Данокот на промет се плаќа само на прометот на оние производи, добра и права и на вршењето на оние услуги за кои е определено во Тарифата за данокот на промет да се плаќа данок.

Тарифата на данокот на промет (во натамошниот текст: Тарифа) е составен дел од Уредбата за данокот на промет (во натамошниот текст: Уредба).

Во смисла на одредбите од Уредбата се сметаат:

а) како производи: производите на рударството, индустријата, занаетчиството, домашната радност, селското стопанство и на други стопански гранки што се споменати во Тарифата;

б) како добра: недвижности (земјишта, згради и се друго што по посебните прописи се смета за недвижност);

в) како права: права на недвижности и други права наведени во Тарифата;

г) како услуги: услуги споменати во Тарифата.

Како промет на производи на кој се плаќа данокот на промет во смисла на одредбите од Уредбата се смета, и тоа:

1. секое отуѓување на производи со надокнада од страна на стопанските, задружните и општествени организации, државните органи и установи и приватните лица што во смисла на одредбите од Уредбата односно Тарифата се сметаат за даночни обврзници на свој данок на прометот на производите и добрата што ги отуѓуваат.

Како отуѓување со надокнада се смета и замната (трампа).

Како надокнада се смета и сторената услуга на даночниот обврзник како противвредност за примените производи;

2. секое отуѓување на производи без надокнада односно бесплатно давање на друг од страна на даночните обврзници, т. е. од страна на оние стопански, задружни и општествени организации, државни органи и установи и приватни лица што биле должни да платат данок на промет кога тие производи би ги продале, потрошиле или употребиле за сопствени потреби.

3. земање производи од сопствено производство од страна на даночниот обврзник за сопствена односно лична употреба или трошење;

4. трошење материјали (суровини, полупроизводи и производи) од сопствено производство од страна на даночниот обврзник со цел на нивната натамошна преработка, ако е предвидено во тарифата на прометот на такви суровини, полупроизводи или производи да се плаќа данок. Спрема тоа, комбинатите и слични претпријатија што од суровини, полупроизводи или готови производи на сопственото производство изработуваат други производи должни се да плаќаат данок и на утрошокот на такви материјали, доколку инаку би биле должни да плаќаат данок и при нивната продажба, освен ако во Тарифата не е пропишано поинаку за поодделни случаи;

5. предавање производи на работната единица (отрапак) на претпријатието (даночниот обврзник) заради пуштање во промет;

6. предавање производи на комисионер од страна на даночниот обврзник заради продавање;

7. набавка на производи за кои е предвидено плаќање на данокот од страна на купувачот во моментот на набавката;

8. предавање на порачачот на производи произведени од негови материјали; и

9. увоз на производи.

Како промет на добра на чиј промет се плаќа данок во смисла на одредбите од Уредбата, се смета секое отуѓување на добра со надокнада. На бесплатно давање недвижности и права на друг не се плаќа данок на промет, туку во тој случај се применуваат прописите за данокот на наследства и подароци.

Како вршење услуги на кои е предвидено да се плаќа данок на промет во смисла на одредбите од Уредбата, се смета секое вршење на услуги другому со надокнада.

На прометот на производи од различни материјали што претставуваат една органска позрзана и нераздвојна целост се плаќа данок на промет по стопата што важи за материјалите што му даваат на дотичниот производ карактеристика. Како карактеристичен материјал се смета оној од кој се направени делови што овозможуваат употреба на производите за целите за кои е наменет тој. Во случај на сомнение ќе се смета како карактеристичен материјал оној што по количината (обемот) е употребен најмногу.

На прометот на производи од различни материјали што не претставуваат органски позрзана и нераздвојна целост, туку во производството и во трговијата се јавуваат како одделни делови, данокот се плаќа по стопата што важи за секој тој дел посебно, ако производот како целост не е посебно предвиден во Тарифата.

Со членот 2

Плаќањето на општински данок на промет може да се воведе едино на прометот на оние производи, добра и права и на вршењето на оние услуги што се споменати во тарифата на данокот на промет (во делот Г од Тарифата на општинскиот данок на промет).

Со членот 3

Како сојузен данок на промет се смета данокот што се плаќа на прометот на оние производи, добра и права и на вршењето на оние услуги за кои во делот А, делот Б и делот В — од Тарифата на данокот на промет е определено да се плаќа данок на промет.

Ако во Тарифата на данокот на промет во поглед на поодделни производи на чиј промет е предвидена можност за воведување општински данок на промет се определени максимални стопи на општинскиот данок на промет, народниот одбор на околијата (градоот, градската општина со одделни права) не може да пропише поголеми стопи од определените максимални стопи.

Со членот 4

Даночна основица во паушален износ може да им се определи само на оние даночни обврзници на данокот на промет на кои и данокот на доход од самостојни занимања и имот им се обложува по паушалните даночни основици (чл. 20 од Уредбата).

Со членот 5

Данокот на промет на производи се плаќа само еднаш и тоа од страна на даночните обврзници на овој данок. Спрема тоа, на натамошниот промет на тие производи во непроменета состојба не се плаќа овој данок, без обзир кој го врши тој промет.

Ако производите на чиј промет е платен данок се преработат, обработат и доработат се плаќа данок на промет по одредбите од чл. 14 на Уредбата.

Данокот на промет не се плаќа на прометот на употребени (стари) предмети, освен ако за поодделни случаи не е определено поинаку во Тарифата.

Со членот 6

Данокот на промет на производите произведени од материјали што ги дал порачачот се плаќа само тогаш ако во тарифата е определено на прометот на такви производи произведени од сопствен (набавен) материјал да се плаќа данок.

Данокот на промет на вршење услуги со изработка други производи од материјал примен од странство од странски порачач кој вака изработените производи ги извезува, се плаќа само во случај ако во тарифата е предвидено на надокнадата за вршење такви услуги да се плаќа данок на промет.

Со членот 7

Ако во тарифата за поодделни случаи не е определено поинаку, данокот на промет на производи се плаќа не само на прометот на производите произведени во земјата, туку и при увозот на такви производи, и тоа по истите даночни стопи, по кои се плаќа данокот на промет на такви производи произведени во земјата.

Ако во тарифата за поодделни случаи не е определено поинаку, на промет на производите што се извезуваат не се плаќа данок на промет. Но, ако е платен данокот на промет на производите што се извезени, а за кои не е предвидено да се плаќа данокот и при извозот, враќањето на платениот данок се врши на товар на сојузниот и републичкиот приход од данокот на промет сразмерно со нивното учество во данокот што се плаќа на прометот на извезените производи.

Со членот 9

Како приходи од општинскиот данок на промет се сметаат приходите што се наплатени на прометот на оние производи, добра и права и на вршењето на оние услуги за кои во Тарифата на данокот на промет (во делот Г од Тарифата на општинскиот данок на промет) е предвидена можност за воведување општински данок на промет, а чии даночни стопи ги определит народниот одбор на околицата (градот, градската општина со одделни права).

Со членот 10

Ако во тарифата не е определено поинаку, како даночен обврзник на данокот на промет се сметаат:

1. во поглед на прометот на производите произведени во земјата — производителите на тие производи;
2. во поглед на прометот на увезените производи — увозниците на тие производи;
3. во поглед на прометот на добра — продавачите т. е. лицата што ги отуѓуваат добрата;
4. во поглед на вршењето на услугите — извршителите на услугите т. е. примателите на надокнадите за извршените услуги.

Со членот 11

Преработувач на производи произведени од материјал што го дал порачачот се смета како даночен обврзник ако во тарифата е предвидено на прометот на преработените производи да се плаќа данок.

Со членот 12

Ако со тарифата не е определено поинаку како даночна основица за плаќање данокот на промет се смета:

1. во поглед на прометот на производите произведени во земјата — постигнатата продажна цена на производите, без одбиток на работот и другите споредни трошоци;
2. во поглед на прометот на добра — постигнатата продажна цена на добрата;
3. во поглед на услугите — постигнатата надокнада за услугите.

На прометот на увезени производи се плаќа данок спрема даночната основица определена во чл. 15 од Уредбата.

Ако за даночна основица на данокот на промет е определена постигнатата продажна цена, како постигнатата продажна цена се смета вкупната бруто надокната што му се плаќа на даночниот обврзник — продавач, без одбиток на работот, каса-сконта, провизии и сл. Во бруто надокнадата се засметуваат и сите споредни трошоци (амбалажа, транспорт и сл.) што му ги засметал даночниот обврзник — продавач на купувачот, без обзир на тоа дали овие споредни трошоци во сметката — фактурата се покажуваат одвоено или не, и без обзир на тоа дали даночниот обврзник ја наплатува постигнатата продажна цена, наголемена со споредните трошоци, непосредно или преку друг.

Ако за даночна основица на данокот на промет на поодделни производи е определена продажна цена, и ако таа цена не е изразена во пари, или е спорна, за даночна основица ќе се земе пазаришната цена. Пазаришната цена во овој случај ја утврдува органот надлежен за пресметка и облог на данокот на промет на дотичниот даночен обврзник (чл. 20—26 од Уредбата). Како пазаришна цена се смета цената по која производите чијашто цена не е изразена во пари или е спорна се пуштаат во промет во моментот на настанувањето на обврската за плаќање данокот на промет, и тоа било непосредно од страна на дотичниот даночен обврзник, било од страна на други даночни обврзници, т. е. оние стопански, задружни и општествени организации и приватни лица што изработуваат и пуштаат во промет такви производи. Согласно ќе се постапи и во поглед на прометот на добра како и вршењето на услуги.

Ако даночниот обврзник производите од сопственото производство ги пушта во промет преку свои работни единици (огранци), а за даночната основица на данокот на промет на тие производи е определена продажна цена, како постигнатата продажна цена се смета цената што и ја засметал на својата работна единица, наголемена со споредните трошоци, ако по тие цени ги продава истите производи и на други купувачи. Во спротивно, ќе се земе пазаришната цена.

По исклучок од горното, ако за даночна основица на данокот на промет е пропишана продажна цена, а надлежниот орган ја определит продажната цена, за даночна основица се зема определената продажна цена без придавање на споредните трошоци.

Со членот 13

За да може да се утврди даночната основица на данокот на промет на производите произведени од материјали што ги дал порачачот, порачачот е должен да му ги даде на преработувачот податоците потребни за утврдување даночната основица. Ако во овој случај е порачач стопанска, задружна или општествена организација односно приватно лице што на овој начин произведените производи ги пушта во промет (ги продава, натаму преработуваат, обработуваат или доработуваат односно ги трошат за производство на други производи), должно е на преработувачот да му ги дава податоците за постигнатата продажна цена при продажбата на предметните производи односно за нивната пазаришна цена. Ако во овој случај на порачачот во моментот на настанувањето на даночната обврска не му е позната пазаришната цена (затоа што, евентуално, предметните производи првпат се јавуваат на пазарот и сл.), должен е на преработувачот да му ги даде податоците за набавната односно пазаришната цена на материјалот (сировините и полупроизводите), што го дал за изработка на нови производи.

Ако данокот на промет се плаќа по единица на мерка, не е потребно порачачот да ги дава гореп

цитираните податоци, туку преработувачот ќе го пресмета данокот спрема определената даночна основица.

Со членот 14

Како даночен обврзник на данокот на промет се смета преработувачот, обработувачот или доработувачот само тогаш кога производите што ги преработува, обработува или доработува ги набавил од друг, или кога тие производи ги дал порачачот. Но, ако производителот на материјалот ги преработува, обработува или доработува производите на сопственото производство, на чиј утрошок е пропишано да се плаќа меѓуфазен данок, должен е да го плати и меѓуфазниот данок, а покрај тоа и данокот на промет на финалните производи ако е определено за истите да се плаќа данок.

Со членот 15

Ако во Тарифата за даночна основица на данокот на промет на поодделни производи, место продавната или набавната цена на производите, е определена единица на мерка (тежина, волумен, количина и сл.), данокот на промет на увезените производи се плаќа спрема даночната основица спрема која се плаќа и данокот на промет на такви производи произведени во земјата.

Кога производите, за чија даночна основица е определена продавната или набавната цена на производите, се увезуваат од страна на стопанските организации, данокот на промет се плаќа спрема пресметаната вредност на увезените производи со сите трошоци до границата, со тоа што девизите да се пресметуваат во динари по курсевите по кои се пресметуваат и разликите во цените при увозот на тие производи. Во овој случај во даночната основица се засметуваат и царинските давачки на увезените производи како и разликата помеѓу цените на производите на домашниот и странскиот пазар (Одлука за пресметување разликата во цените при увозот и извозот и Решението за видовите на стоки и коефициентите за пресметување на цените при увозот и извозот, — „Службен лист на ФНРЈ“, бр. 52/53).

Кога во случајот од претходниот став се увезуваат производи од страна на секој друг освен од страна на стопанска организација, за даночна основица служи цената пропишана во листата на внатрешните цени што ја издава Управата за царини врз основа на чл. 5 ст. 2 од Уредбата за времената царинска тарифа („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 15/52) наголемена со износот на царинските давачки.

Данокот на промет на увезените производи го пресметува и наплатува:

а) филијалата на Народната банка на ФНРЈ при која се води текуштата сметка на стопанската организација што ги увезува производите;

б) царинарницата при која се пресметуваат царините на увезените производи кога се јавува како увозник секој друг освен стопанска организација.

Данокот на промет на увезените производи се плаќа во сировите во кои се плаќаат и разликите во цените при увозот односно царинските давачки.

На подарок-пакети и на рачен багаж, увезени од странство на кои не се плаќа разлика во цените по увозните коефициенти, не се плаќа ни данокот на промет.

Со членот 16

Ако за даночна основица за плаќање меѓуфазниот данок на промет е определена продавна цена на потрошените производи, а таа цена е спорна или непозната, — за даночна основица ќе се земе пазаришната цена. За утврдување на пазаришната цена важат одредбите од ова упатство со членот 12 од Уредбата.

Со членот 17

Во поглед на продавната цена како даночна основица согласно се применуваат одредбите од ова упатство со членот 12 од Уредбата.

Со членот 18

Ако со една сметка (фактура) или со договор се пуштаат во промет разни производи за кои е определено да се плаќа данокот по различни даночни стопи или даночни основици, даночниот обврзник е должен, заради пресметка на данокот, одделно да ги означи даночните основици (т. е. конкретно постигнатата продавна цена — ако е таа определена за даночна основица, односно онаа единица на мерка што е определена со Тарифата за даночна основица). Во спротивно, ако од сметката односно договорот не може во овој случај да се утврди даночната основица (продавната цена односно единицата на мерка) по поодделни даночни стопи, данокот ќе се пресмета по највисоката стопа што важи за кој и да е од тие производи.

Со членот 19

Ако во тарифата во поглед на настанувањето на даночната обврска за поодделни случаи е определено поинаку одошто е определено со уредбата, ќе се применат одредбите од Тарифата.

Со членот 20

Со одредбите на чл. 37 од Уредбата за данокот на доход („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 56/53) е пропишано на кои даночни обврзници на данокот на доход од самостојни занимања и имот даночната комисија на народниот одбор на општината (градот, градската општина со одделни права) може однапред да утврди за даночната година паушална даночна основица на данокот на доход.

Ако даночниот обврзник на данокот на промет пушта во промет разни производи за кои е определено да се плаќа данокот по различни даночни стопи, при утврдувањето даночната основица на данокот на промет на такви даночни обврзници даночната комисија е должна одделно да им го утврди прометот по поодделни даночни стопи односно видови производи. Овие податоци треба да служат како основ за пресметување разликите на данокот на промет ако во текот на годината се изменат стопите на данокот на промет.

Со членот 21

Со Уредбата за книговодство на стопанските организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 53/53) е определено кои работни книги задолжително водат стопанските организации (стопански претпријатија и дуќани).

Со Наредбата за задолжително водење на работните книги на даночните обврзници на данокот на доход од самостојни занимања и имот („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 2/54), е определено кои даночни обврзници на данокот на доход се должни да водат работни книги како и кои работни книги.

Работните книги што ги водат стопанските организации односно даночните обврзници на данокот на доход од самостојни занимања и имот, во смисла на претходните ставови, служат и за утврдување прометот што ќе го извршат тие како и за пресметка на данокот на промет.

Покрај пропишаните работни книги што ги водат задолжително стопанските организации и даночните обврзници на данокот на доход од самостојни занимања и имот, оние стопански организации и оние даночни обврзници на данокот на доход од чии работни книги не можат да се утврдат сите податоци потребни за правилна пресметка и облог на данокот на промет должни се да водат уште и книга на прометот. Обврската за водење на книгата на прометот настанува од денот на настанувањето на обврската за водење работни книги.

Во книгата на прометот мора да се води евиденција за вкупно извршениот промет. Прометот подложен на данокот мора во книгата на прометот да се евидентира по поодделни тарифни броеви и даночни стопи.

Даночните обврзници што се должни да водат работни книги должни се за секој поодделен промет (продажба) на производи односно вршење услуги да издаваат сметки (фактури), чии копии, средени по хролошки ред, ќе ги чуваат одделно. На сметките мора да биде означен реден број односно — ако постои обврска за водење и книга на промет — редниот број под кој е прокнижена сметката во книгата на прометот.

Стопанските организации се должни даночните пријави за извршениот промет, за пресметаниот и платениот данок на промет во текот на поодделни пресметковни периоди да ги поднесуваат до надлежниот финансиски орган во сроките што се определени со посебни прописи за поднесување периодични пресметки за остварениот приход и за неговата распределба.

Другите даночни обврзници на данокот на промет што се должни да водат работни книги одјасно книга на извршениот промет должни да поднесуваат до надлежниот финансиски орган во текот на годината месечни даночни пријави за извршениот промет, пресметаниот и платениот данок во срок од 10 дена по истекот на секој месец.

Во даночните пријави треба да се искаже видот на производот односно услугата, износот на постигнатиот промет, даночната стопа и износот на данокот по поодделни тарифни броеви и даночни стопи. Освен тоа во даночната пријава треба да се искаже и останатиот промет на кој е платен данок од други даночни обврзници односно кој не му подлежува на данокот.

Данок на промет плаќаат, и тоа:

1) даночните обврзници од чл. 20 и 25 од уредбата — во сроките и на начинот пропишан за плаќање данокот на доход;

2) стопанските организации и другите даночни обврзници што се должни да водат работни книги, освен приватните физички лица, следниот ден по истекот на секои пет дена во месецот на извршениот промет во текот на минатите пет дена. Петдневните срокови се сметаат: од 1—5, од 6—10, од 11—15, од 16—20, од 21—25 и од 26 до последниот ден во месецот. Овие даночни обврзници плаќаат данок на промет со издавање вирмански налог, а ако немаат текушта сметка при банката — со уплата во готово преку уплатница;

3) приватните физички лица (занаетчиски дукани и др.) што се должни да водат работни книги — двапати месечно и тоа: на прометот извршен во период од 1—15-иот во месецот — најдоцна до 20-иот во месецот, а на прометот извршен во период од 16-иот до крајот на месецот — најдоцна до 5-иот во наредниот месец. Ако имаат своја текушта сметка при банката, овие даночни обврзници плаќаат данок со издавање вирмански налог, а во спротивно плаќаат данок во готово преку уплатница;

4) кога државните органи и установи, стопанските, задружните и општествените организации им исплатуваат сметки на даночните обврзници — приватни лица (спрема одредбите на чл. 27 од уредбата), должни се за прениот данок да го уплатат, и тоа: данокот што е задржен во периодот од 1 до 15-иот во месецот — до 20-иот во месецот, а данокот што е задржен во периодот од 16-иот до крајот на месецот — до 5-иот во наредниот месец; и

5) даночните обврзници од чл. 28 на уредбата — во срок од 15 дена од денот на извршениот промет.

По исклучок од горното, даночните обврзници што се должни да водат работни книги должни се да плаќаат меѓуфазен данок на трошокот на производите од сопственото производство заради изработка други производи (чл. 16 од Уредбата) најдоцна во срок од 10 дена по истекот на месецот во кој се потрошени производите.

Данокот на промет се уплатува кај Народната банка на ФНРЈ односно кај друга банка на сметките што се определени со прописите за уплатување поодделни видови буџетски приходи кај Народната банка на ФНРЈ односно кај друга банка. При уплатата на данокот мора на грбот од вирманскиот налог да се означи и периодот на кој се однесува уплатата на данокот. Призатните лица што се должни да водат работни книги должни се, освен споменатото, на грбот од вирманскиот налог односно на уплатницата да означат дека данокот го плаќаат по работните книги.

Филијалата на Народната банка на ФНРЈ односно друга банка секојдневно ќе испраќа до надлежниот финансиски орган на народниот одбор на околицата (градот) градската општина со одделни прava делови од уплатниците и вирманските налози за платениот данок на промет.

Со членот 22

Надлежниот финансиски орган, врз основа на работните книги и другите присобрани податоци, ја проверува точноста на поднесените даночни пријави, како месечните односно периодичните така и годишните. Финансискиот орган е должен најдоцна до 31 март да ја утврди висината на прометот (даночната основица) и износот на данокот за минатата година. Ако се во прашање стопански организации што се должни да поднесуваат завршна сметка, оваа пресметка односно облог има времен карактер, бидејќи на овие даночни обврзници дефинитивната пресметка на данокот им се врши по завршната сметка.

Пред да го донесе решението за висината на годишниот промет (даночната основица) и за износот на данокот, финансискиот орган е должен да изврши преглед на работните книги. По исклучок, ако службениците на финансиската инспекција или на другите надлежни органи, пред донесувањето на решението за даночната основица и за годишниот облог и за пресметката на данокот на промет, извршиле преглед на книгите и при тоа, покрај друго, го утврдиле прометот што му подлежува на данокот и извршиле контрола на пријавата и на плаќањето на данокот на промет (на пр. при прегледот на сето послување на стопанските организации во врска со давањето согласност на годишната завршна сметка и сл.), надлежниот финансиски орган не мора да врши повторно преглед за она време за кое прегледот е веќе извршен, туку може да донесе решение за годишниот облог и за пресметката на данокот врз основа на податоците за веќе извршениот преглед.

Службениците што вршат преглед на работните книги со цел да го утврдат прометот и пресметката (облогот) на данокот должни се за најлената состојба да состават записник. Еден примерок од записникот му се предава на даночниот обврзник.

По извршениот преглед на книгите и по истекот на рокот за приговори, доколку на даночниот обврзник му е даден тој рок, финансискиот орган на народниот одбор на околицата (градот, градската општина со одделни права) им ја утврдува висината на годишниот промет и износот на годишниот данок на даночните обврзници од чл. 22 од Уредбата.

Решението за утврдениот годишен промет и за обложениот данок треба, покрај другото, да содржи:

- а) пријавен промет по тарифните броеви и даночните стопи;
- б) вкупен износ на уплатениот данок;
- в) утврден промет (даночна основица) по тарифните броеви и даночните стопи;
- г) износ на данокот по даночните стопи и вкупно;
- д) разлика на помалу односно повеќе платениот данок.

Со решението за утврдениот промет и обложениот данок треба да се утврди и износот на соодветната камата што се пресметува од денот кога поделени износи требало да се уплатат па се' до денот на донесувањето на решението.

Решението треба да содржи и образложение од кое ќе се гледа на кој начин е утврдена даночната основица. На крај на решението, во упатството за правниот лек, мора да се означи кому се поднесува жалбата, во кој срок и со колку такса, како и тоа дека жалбата не ја задржува наплатата на данокот.

Со членот 23

Ако надлежниот финансиски орган на народниот одбор на општината (градот, градската општина со одделни права) најде дека установите со самостојно финансирање, општествените организации и приватните правни и физички лица не ги воде редно работните книги односно книгата на прометот, дека во книгите не е покажан сиот промет што требало да се покаже или дека прометот што е покажан во книгите е во очигледен несразмер со обемот на послувањето, — ќе го констатира тоа со записник и тој записник, заедно со другите податоци со кои располага и со свој предлог, ќе го испрати до даночната комисија на народниот одбор, покрај поднесувањето на пријавата за преземање казни мерки поради повреда на одредбите од уредбата. Во овој случај даночната комисија ќе го утврди прометот (даночната основица) и облогот на данокот на промет врз основа на сите расположиви податоци. Решението на даночната комисија треба да ги содржи сите податоци што се предвидени и за решението на финансискиот орган за утврдениот годишен промет и за обложениот данок, а спрема одредбите од ова упатство со членот 22 од Уредбата.

Како нередно водење на работните книги се смета водењето на книгите на таков начин што од нив да не може неспорно да се утврди висината на извршениот промет по поделни даночни стопи (на пр.: измацано, исправено книжење, искинати листови и сл.).

Со членот 24

Како налог за уплата на разликата се смета и решението за давање согласност на завршната сметка како и налогот на финансискиот орган со кој се бара наплатата на разликата на данокот по времената пресметка во смисла на одредбите на ст. 1 чл. 22 од уредбата.

Со членот 25

Даночните обврзници од чл. 25 на уредбата должни се истовремено со даночната пријава за облог на данокот на доход од самостојни занимања и имот да ја поднесат годишната даночна пријава на данокот на промет за прометот извршен во текот на минатата година. Во годишната даночна пријава овие даночни обврзници се должни одделно да ја искажат висината на извршениот промет по поделни тарифни броеви и даночни стопи.

Со членот 26

Даночните обврзници од чл. 26 на уредбата должни се во пријавата за извршениот промет да

го цитираат лицето односно стопанската организација со која е извршен прометот.

Со членот 27

Данокот на промет наплатен со запирање мора да се уплати во корист на сметката на приходите од данокот на промет на овој народен одбор што е надлежен во смисла на одредбите на чл. 28 од уредбата.

Со членот 30

За секој даночен обврзник што е должен да води работни книги односно книга на прометот (спрема чл. 21 и 22 од Уредбата), финансискиот орган на народниот одбор на општината (градот, градската општина со одделни права) е должен да води индивидуална евиденција (одделна сметка). Сите даночни пријави, решенија, поднесци и сл. што се однесуваат до еден даночен обврзник (со означување бројот на деловодниот протокол под кој односниот документ е заведен во архивата) финансискиот орган ќе го вложи во одделен омот (досие).

На индивидуалната (одделна) сметка на даночниот обврзник треба да се евидентираат следните податоци:

- а) за уплатените износи на данокот на промет (врз основа на податоците примени од банката);
- б) за пријавениот и пресметаниот данок (врз основа на податоците цитирани во даночните пријави);
- в) за износот на обложениот данок на утврдениот годишен промет (спрема решението од финансискиот орган за годишниот облог — пресметаниот данок); и

- г) за разликите што се покажуваат по решението за годишниот облог (пресметка) на данокот — за преплатата односно долгот.

Освен цитираното во претходниот став на индивидуалната сметка се евидентираат и податоците за затезните камати, замержите преземени за присилна наплата на исплатениот данок, за паричните казни, и за сето друго што се однесува до обврската за плаќање данокот на промет на дотичниот даночен обврзник.

Како редовна контрола, покрај прегледот на работните книги односно книгата на извршениот промет во смисла на одредбите од ова упатство со чл. 22 од Уредбата, се смета и проверката: дали даночната пријава е поднесена во определениот срок, дали во даночната пријава е точно пресметан данокот на пријавениот промет (дали е точно применет соодветниот тарифен број и даночната стопа и другите прописи од Тарифата), дали данокот е навремено уплатен, итн.

Со членот 31

Службениците на финансиските органи мораат за вршење контрола да имаат писмено овластение од територијално надлежниот финансиски орган (финансискиот орган на народниот одбор на општината односно градот или градската општина со одделни права односно републичкиот секретаријат за работи на стопанството или сојузниот Државен секретаријат за работи на народното стопанство).

При доаѓањето кај даночниот обврзник службеникот што е овластен да врши контрола должен е своето овластение да му го покаже на даночниот обврзник односно на неговиот претставник.

Ако даночниот обврзник или неговиот застапник го спречат овластениот службеник во вршење на контролата, против таквот даночен обврзник ќе се започне постапка за казнување во смисла на одредбите на чл. 35 односно 39 од Уредбата.

Со членот 32

Даночниот обврзник односно казненото или друго лице може да бара да му се врати повеќе или погрешно наплатениот износ на данокот односно паричната казна, каматите и трошоците на присилната наплата, доколку ова негово право не е застарено во смисла на одредбите од уредбата. Молбата се поднесува до оној финансиски орган на народниот одбор на околицата (градоот, градската општина со одделни права) при кој е извршено плаќањето.

Ако во случајот од претходниот став, данокот е платен со употреба на даночни марки или даночни хартии од вредност, молбата му се поднесува на финансискиот орган на народниот одбор на околицата односно градоот и градската општина со одделни права на чие подрачје е живеалиштето односно седиштето на молителот.

Надлежниот финансиски орган е должен при наплатата и при враќањето на данокот, каматата и трошоците на присилната наплата да води сметка за застареноста на правото на наплата односно за застареноста на правото на даночниот обврзник на враќање.

Со членот 33

Ако се прекине текот на застареноста на правото на облог, наплатата или враќањето на данокот на промет, по минатиот срок на застареноста до денот на прекиноот не се смета, туку од тој ден почнува да тече нов полн срок на застареноста.

Со членот 34

Правосилно извршениот облог на данокот може да се измени на штета или во корист на даночниот обврзник и без негово барање — по службена должност, ако се исполнети условите пропишани со уредбата.

Со членот 35—37

Постапката за изрекување парична казна за делата од чл. 35 и 36 од уредбата се започнува по пријава од финансиската инспекција или друг надлежен финансиски орган односно друг државен орган.

Во поглед на постапката за изрекување парична казна за делата од чл. 35 и 36 од уредбата во сето ќе се применуваат одредбите на чл. 75—83 од Уредбата за управување со основните средства на стопанските организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 53/53)

Со членот 38

По овие одредби ќе се казнат и службениците на стопанските, задружните и општествените организации, државните органи и установи, што се лично одговорни за уплатата на данокот на промет што е запрен при исплатата на сметките на приватни правни и физички лица, спрема одредбите на чл. 27 од уредбата, ако во пропишаниот срок не го уплатат запрениот данок во корист на определената сметка.

Со членот 39

Ако дејствието на даночниот обврзник — физичко лице претставува кривично дело, тоа лице ќе одговара за кривично дело по одредбите на Кривичниот законик.

Со членот 40

Постапката за изрекување парична казна за прекршоците од чл. 38 и 39 од уредбата се започ-

нува по пријава од финансиската инспекција или од друг надлежен финансиски орган односно друг државен орган.

Со членот 41

Жалбата се предава до органот против чие решение се поднесува.

Неписмените и недостаточно писмените лица можат да поднесат жалба усно во записник кај општината во своето живеалиште односно кај органот против чие решение се поднесува жалбата

Жалбата и прилозите подлежат на такса по Законот за таксите.

Денот на соопштувањето на решението не се смета во рокот. Ако последниот ден на рокот за поднесување на жалбата падне в недела или празничен ден кога не работат државните надлежности, рокот се продолжува до првиот нареден работен ден.

Поднесената жалба не ја задржува наплатата на данокот.

Со членот 44

На утврдувањето на даночните основици, облогот и пресметката на данокот на промет во случаи во кои обврската за плаќање на данокот на промет настанала до 31 декември 1953 година ќе се применуваат досегашните прописи.

Со членот 46

Ова упатство влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“, а ќе се применува од 1 јануари 1954 година. Со денот на почетокот на примената на ова упатство престанува да важи Упатството за извршување на Уредбата за данокот на промет на производите („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 1/48), Наредбата за срокови за уплата на данокот на промет на производите и на пазаришната добивка („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 28/51), и другите прописи, објасненија и упатство што му се спротивни.

Бр. 737

18 јануари 1954 година

Белград

Државен секретар
за работи на народното стопанство,
Хасан Бркиќ, с. р.

26.

Врз основа на чл. 1 ст. 4 од Уредбата за книговодството на стопанските организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 53/53) пропишувам

У П А Т С Т В О

ЗА ВОДЕЊЕ РАБОТНИ КНИГИ ВО УСТАНОВИТЕ СО САМОСТОЈНО ФИНАНСИРАЊЕ ШТО ВРШАТ И СТОПАНСКА КАКО СПОРЕДНА ДЕЈНОСТ

1. Установите со самостојно финансирање што во своето пословање вршат и стопанска дејност должни се за таа споредна дејност да водат книговодството согласно одредбите од Уредбата за книговодството на стопанските организации и Упатството за примена на контните планови на стопанските организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 1/54) и тоа:

а) установите со самостојно финансирање што вршат споредна стопанска дејност во поголем обем — по единствениот контен план, што е пропишан за поголемите и средните стопански организации;

б) установите со самостојно финансирање што вршат споредна дејност во помал обем — по сеските контини планови, што се пропишани за помалите стопански организации и дуќани; и

в) установите со самостојно финансирање чија што споредна стопанска дејност е незначителна, — на начинот пропишан за буџетските установи, без обзир која стопанска дејност вршат.

2. На кој начин, спрема одредбите од претходната точка, поодделни установи со самостојно финансирање ќе го водат своето книговодство, определува надлежниот управен орган за буџет.

3. Ова упатство влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

Бр. 381

14 јануари 1954 година

Белград

Државен секретар
за работи на народното стопанство,
Хасан Бркиќ, с. р.

27.

Врз основа на чл. 12 точ. 5 од Законот за спроведување на Уставниот закон, а во врска со ст. 8 точ. 9 од Упатството за спроведување на инвентарисањето (пописот) кај стопанските претпријатија („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 60/52 и 49/53), пропишувам

УПАТСТВО

ЗА ПРОСЕЧНИОТ ДЕВИЗЕН КУРС ЗА ПРОЦЕНУВАЊЕ НА ЗАПАСИТЕ НА 31 ДЕКЕМВРИ 1953 ГОДИНА

1) За проценување запасите на сировини, материјали, полупроизводи, делови и стоки набавени од девизните средства остварени со извоз или купени на девизното пресметковно место, при инвентарисањето на 31 декември 1953 година, се применува просечниот курс утврден од Народната банка на ФНРЈ.

Податоците за просечниот курс од претходниот став стопанските организации ќе ги побараат од Филијалата на Народната банка на ФНРЈ при која имаат текушта сметка.

2) Ова упатство влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

Бр. 378

14 јануари 1954 година

Белград

Државен секретар
за работи на народното стопанство,
Хасан Бркиќ, с. р.

Секретаријатот за законодавство и организација на Сојузниот извршен совет, по извршената поредба на текстовите од Уредбата за данокот на промет и Тарифата на данокот на промет, објавени во „Службениот лист на ФНРЈ“, бр. 55/53, со изворните текстови, установи дека во објавените текстови се поткрале долу наведените грешки, и дава следна

ИСПРАВКА

НА УРЕДБАТА ЗА ДАНОКОТ НА ПРОМЕТ И ТАРИФАТА НА ДАНОКОТ НА ПРОМЕТ

1) Во чл. 32 ст. 1 од Уредбата за данокот на промет треба да се бришат зборовите „односно во која е сторен прекршокот или противправното дејствие.“

2) На крај на тарифниот број 17 од Тарифата на данокот на промет е испуштена забелешката 2 која гласи:

„На промет млинова за кафу занатске производите и уметнички изработени: сервиса, пепелара и табакера као и на промет филигранских производа плаќа се порез по стои од 10%.“

3) Во тар. бр. 21 место даночната стопа од 40% треба да стои даночна стопа од 20%.

4) На крај на тар. бр. 34 треба да стои точка и записка и во следниот ред треба да се додаде: „Лекови свих врста, вакцине, серуми, дијагностичка средства, препарати за ветеринарска употреба и ветеринарско-хемиско-фармацевтски препарати“.

5) Во тар. бр. 37 е испуштен првиот став на забелешката кој гласи:

„Пореска основица је една кутија шибица од 50 комада палидрваца.“

6) Пред тар. бр. 40 насловот треба да гласи: „Грана 123 — Индустија дрвењаче, целулозе и Хартије“.

7) Во тар. бр. 59 во забелешката 2 место зборовите: „из тар. броја 60“, треба да стои: „из овог тар. броја“.

8) При крајот на забелешката кон гранката 124 место зборовите: „највише једнако“ треба да стои: „највише или једнако“.

9) во забелешката 1 кон тар. бр. 2 на делот Б од Тарифата место зборот „примењених“ треба да стои „примљених“.

Од Секретаријатот за законодавство и организација на Сојузниот извршен совет, Белград, 18 јануари 1954 година.

УКАЗИ

Врз основа на чл. 71 точ. 4 од Уставниот закон, Претседателот на Републиката, по предлог од Државниот секретар за надворешни работи донесува

УКАЗ

ЗА ОТПОВИК ОД ДОЛЖНОСТА ВОИРЕДЕН ПРАТЕНИК И ОПОЛНОМОШЕН МИНИСТЕР НА ФНРЈ ВО ШВАЈЦАРИЈА И ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ ВОИРЕДЕН ПРАТЕНИК И ОПОЛНОМОШЕН МИНИСТЕР НА ФНРЈ ВО ШВАЈЦАРИЈА

I

Се отповикува:

Жизота Германовиќ, од должноста воиреден пратеник и ополномошен министер на ФНРЈ во Швајцарија.

II

Се назначува:

Виктор Репич, досегашен ополномошен министер во Државниот секретаријат за надворешни работи за воиреден пратеник и ополномошен министер на ФНРЈ во Швајцарија.

III

Државниот секретар за надворешни работи ќе го изврши овој указ.

IV

Овој указ влегува во сила веднаш.

У. бр. 1

5 јануари 1954 година

Белград

Претседател на Републиката,
Јосип Броз-Тито, с. р.

Врз основа на чл. 71 точ. 4 од Уставниот закон, Претседателот на Републиката, по предлог од Државниот секретар за надворешни работи, донесува

У К А З

ЗА ОТПОВИК ОД ДОЛЖНОСТА ВОПРЕДЕН ПРАТЕНИК И ОПОЛНОМОШЕН МИНИСТЕР НА ФНРЈ ВО ЧИЛЕ И ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ ВОПРЕДЕН ПРАТЕНИК И ОПОЛНОМОШЕН МИНИСТАР НА ФНРЈ ВО ЧИЛЕ

I

Се отповикува:

Лазар Милиќ, од должноста вонреден пратеник и ополномошен министер на Федеративна Народна Република Југославија во Чиле.

II

Се назначува:

Драгутин Гурѓев, досегашен ополномошен министер во Државниот секретаријат за надворешни работи за вонреден пратеник и ополномошен министер на Федеративна Народна Република Југославија во Чиле.

III

Државниот секретар за надворешни работи ќе го изврши овој указ.

IV

Овој указ влегува во сила веднаш.

У. бр. 2

14 јануари 1954 година

Белград

Претседател на Републиката,
Јосип Броз-Тито, с. р.

ОД СЛУЖБЕНИТЕ ЛИСТОВИ НА НАРОДНИТЕ РЕПУБЛИКИ

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

„Службени гласник Народне Републике Србије“ во бројот 42 од 21 ноември 1953 година објавува:

Правилник за измена на Правилникот за полагање стручни испити за квалификувани и високо квалификувани работници;

Решение на Републичката изборна комисија за разрешување од должности од функцијата секретар на Околинската изборна комисија за Изборната околица јадранска I;

Решение на Републичката изборна комисија за разрешување од должноста од функцијата претседател на Околинската изборна комисија за Изборната околица кључка;

Објава на Републичката изборна комисија за потврда на кандидатурите за избирање народни пратеници за Републичкиот собор на Народната скупштина на НР Србија;

Објава на Републичката изборна комисија за потврда на кандидатурите за избирање народни пратеници за Републичкиот собор на Народната скупштина на НР Србија;

Исправка на Објавата на Републичката изборна комисија за потврдените кандидатури за избирање народни пратеници за Републичкиот собор на НРС и на Објавата за потврдените кандидатури за избирање народни пратеници за Соборот на производителите на Народната скупштина на НРС.

СОДРЖИНА:

	Страна
15. Одлука за времено определување данокот на доход од селското стопанство за првото тримесечје 1954 година — — — — —	29
16. Одлука за средствата што можат да се користат за набавување од странство опрема за замена и материјал за инвентично одржување, како и за плаќање на странските услуги во врска со тие набавки — — — — —	29
17. Решение за исплатите на аконтажите на платите во стопанските организации за 1954 година — — — — —	29
18. Решение за начинот на одобрување изведбата на градежни работи, испораката и монтажа на инвестициони добра во странство и нивното кредитирање — — — — —	30
19. Правилник на стручната спрема на финансиските инспектори — — — — —	30
20. Правилник за стручната спрема на девизните инспектори — — — — —	30
21. Правилник за стручната спрема на инспекторите за пазариштето — — — — —	31
22. Наредба за определување надворешно-трговски струки — — — — —	31
23. Наредба за задолжително водење работни книги на даночните обврзаници на данокот на доход од самостојни занимања и имот — — — — —	32
24. Наредба за определување рокот за јодирање на солта — — — — —	32
25. Упатство за извршување на Уредбата за данокот на промет — — — — —	33
26. Упатство за водење работни книги во установите со самостојно финализирање што вршат и стопанска како посредна дејност — — — — —	38
27. Упатство за просечниот девизен курс за проценување на запасите на 31 декември 1953 година — — — — —	39
Исправка на Уредбата за данокот на промет и Тарифата на данокот на промет — — — — —	39